

Departamento di
Enseñansa Aruba

Implementatie Bedrijfskunde en Economie op de Mavo

Juni 2020

Opgesteld door: DEA i.s.m. Schoolbesturen

Voorwoord	3
§1. Achtergrond en doelen	4
§2. Resultaten en Producten	4
§3. De randvoorwaarden	5
§4. Achtergrond informatie resultaten en producten	6
§5. Overzicht Tijdsplanning	8

Bijlagen

- Logical Framework: Implementatie Bedrijfskunde en Economie op de Mavo.
- Van M&O naar Bedrijfseconomie, ondernemerschap en financiële zelfredzaamheid
Eindrapport van de vakvernieuwingscommissie M&O Oktober 2014 (Samenvatting).
- Lijst met voorgeselecteerde methodes (opgesteld door vakconsulent van Afdeling Curriculum Ontwikkeling).

Voorwoord

Hierbij bieden wij U het implementatieplan voor de introductie van de vakken Bedrijfskunde (BK) en Economie (EC) op de mavo aan.

Wij danken de schoolbesturen enorm voor de input tijdens het opstellen van dit implementatieplan, het product is het resultaat van een gezamenlijk proces waarin de doelen gewaarborgd zijn en verschillende leden van de AVO-kerngroep hebben deelgenomen, om zo de gewenste draagvlak te creëren om zo tot een succesvolle implementatie van de vakken bedrijfskunde en economie op de mavo te komen.

Dit implementatieplan is opgesteld door:

Vanessa Scholing-Pietersz, Beleidsfunctionaris AVO

Gina Ras-de Kort, Coördinator Afdeling Begeleiding

Schoolbesturen DPS, SKOA, SPCOA, SAA en Stichting Combina

In samenwerking met Afdeling Curriculum Ontwikkeling en Inspectie van het Onderwijs

Oranjestad, juni 2020

§1. Achtergrond en doelen

Om tot een succesvolle introductie te komen van de vakken Bedrijfskunde en Economie op de Mavoscholen is een voorbereidingstraject gewenst, om op deze manier alle voorbereidingen tijdig te kunnen uitvoeren.

Er is door de afdeling Curriculum Ontwikkeling van onze directie gewerkt aan de eindtermendocumenten, examenprogramma's en omschrijving examenstof voor de vakken Bedrijfskunde en Economie. Tijdens het ontwikkelproces is de kwaliteit van de eindtermen en examenprogramma gevalideerd door de desbetreffende vakdocenten.

De maatschappelijke doelen die bereikt willen worden door de introductie van de nieuwe vakken Bedrijfskunde en Economie;

- De leerling een wereldburger is,
- De leerling een tevreden burger en life long learner is,
- Bijdragen aan de kwaliteit van en duurzaamheid van de samenleving.

Verder heeft het project als doelstelling dat de Mavoleerlingen betere aansluiting hebben op het vervolgonderwijs zoals bijvoorbeeld EPI en havo-4, waar sinds 2018 het nieuwe vak Bedrijfseconomie, ondernemerschap en financiële redzaamheid geïntroduceerd is i.p.v. het vak Management & Organisatie.

§2. Resultaten en Producten

Er dienen een aantal resultaten/producten geleverd zijn aan het einde van het voorbereidingstraject vanaf heden tot en met juli 2021 namelijk;

- ***Methode kiezen en PLT (voorbeeld) opstellen, hierbij wordt ervan uit gegaan dat er minstens 60% van de eindtermen gedekt worden, gebruikmakend van bestaande methodes.***
- ***Methode bestellen en begroten volgende jaren***
- ***Leerkrachten zijn voorbereid en veranderingsbereid op de (inhoud van de) vernieuwing***
- ***Aanpassing lessentabel in Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, van 1 juli 2015 tot wijziging van het Landsbesluit dagscholen v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o. (AB 1999 no.62) en het Landsbesluit examens v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o., (AB 1991 no. GT)***
- ***Activiteitenplanning 2020-2023***

Verder dienen vanaf augustus 2020 een aantal activiteiten plaats te vinden met de bijbehorende financiering.

- ***Training gericht op nieuwe inhouden en didactiek.***
- ***Lesbrieven opstellen (Schoolbesturen met input van sectieleden en op verzoek ondersteuning door Curriculum Ontwikkeling, DEA), voor de resterende eindtermen niet gedekt in de gekozen methodes.***
- ***Netwerkbijeenkomsten tijdens het schooljaar 2020-2021.***

§3. De randvoorwaarden voor dit project

- De eindtermen, examenprogramma en omschrijving examenstof voor de vakken Bedrijfskunde en Economie Mavo dienen goedgekeurd te worden.
- Er zal een richtlijnendocument opgesteld moeten worden om zo de gefaseerde implementatie mogelijk te maken.
- Het Landsbesluit dagscholen v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o, (AB 1999 no.62) en het Landsbesluit examens v.w.o., h.a.v.o, m.a.v.o., (AB 1991 no. GT) is aangepast.
- Begroting voor de methodes beschikbaar vanuit Land Aruba aangezien het om een 1ste inrichting gaat.

§4. Achtergrond informatie voor de verschillende resultaten en producten

Aanpassing lessentabel in Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, van 1 juli 2015 tot wijziging van het Landsbesluit dagscholen v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o, (AB 1999 no.62) en het Landsbesluit examens v.w.o., h.a.v.o, m.a.v.o., (AB 1991 no. GT).

Huidige situatie LBham (AB 2015 no.28)	Nieuwe situatie LBham (AB 2021 no...)
Mavo leerjaar 3 Profiel- en keuzedeel: Economie/Management en organisatie 3 lesuren.	Mavo leerjaar 3 Profiel- en keuzedeel: Bedrijfskunde/Economie: 3 lesuren.
Mavo leerjaar 4: Economie/Management en organisatie 5 lesuren.	Mavo leerjaar 4: Volwaardige vakken: Economie: 3 lesuren Bedrijfskunde: 3 lesuren

Methode kiezen en PLT (voorbeeld) opstellen, hierbij wordt ervan uit gegaan dat er minstens 60% van de eindtermen gedekt worden, gebruikmakend van bestaande methodes.

We zijn ervan bewust dat er nooit een methode uit Nederland gevonden zal worden die voor 100% dekking van de eindtermen voor de vakken Bedrijfskunde en Economie heeft. Dit heeft als gevolg dat voor een volledige dekking van de eindtermen er aanvullend lesmateriaal ontwikkeld dient te worden (bijvoorbeeld lesbrieven).

Aangezien er gekozen is voor een gefaseerde implementatie waarbij in het schooljaar 2021 met een substantieel deel (minimaal 60%) van de eindtermen gestart zal worden is het van uitermate belang dat er op korte termijn (uiterlijk 2 oktober 2020) een keuze is gemaakt voor de bestelling van de methodes. Het om nieuwe vakken en daarom om een 1ste inrichting waarbij Land Aruba verantwoordelijk is voor de bekostiging van de methodes.

Bedrijfskunde

Geen vak op vmbo-tl (mavo) in Nederland.

Voorstel is om de methode Praktische Economie (momenteel gebruikt in Havo-3) op te delen in 2 schooljaren namelijk mavo-3 en mavo-4. In deze methode zullen wellicht niet alle eindtermen gedekt zijn en zal er dus aanvullend materiaal in de vorm van lesbrieven door de schoolbesturen samen ontwikkeld kunnen worden.

Op deze manier worden de eindtermen voldoende gedekt en wordt de aansluiting naar havo-4 gewaarborgd. Verder hebben de leerlingen van zowel de mavo als de havo dezelfde

baggage voor het vak Bedrijfseconomie, ondernemerschap en financiële zelfredzaamheid¹ in havo-4.

Economie

Voor het vak Economie zijn er verschillende opties² beschikbaar er is door de vakconsulent van de afdeling Curriculum Ontwikkeling al een voorselectie gemaakt waaruit de schoolbesturen zouden kunnen kiezen. Methodekeuze blijft een aangelegenheid van de schoolbesturen dus zij hebben de vrijheid daarin.

In deze methodes zullen wederom niet alle eindtermen gedekt zijn en zal er dus aanvullend materiaal in de vorm van lesbrieven door de schoolbesturen samen ontwikkeld kunnen worden.

PTA/PLT

De docenten zijn zelf verantwoordelijk voor het opstellen van plan van toetsing en afsluiting. Aangezien het om een nieuw vak gaat is het wellicht een mogelijkheid om samenwerking te zoeken met docenten van andere scholen en schoolbesturen om zo elkaar hierin bij te staan. Op verzoek zou ondersteuning van afdeling Curriculum Ontwikkeling van DEA verzocht kunnen worden.

Consequenties voor de examens

Aangezien Bedrijfskunde en Economie 2 nieuwe examenvakken op de mavo zullen zijn zal ook voor examens gezorgd moeten worden door Examenbureau Aruba. Hierbij zijn er verschillende opties;

- Gebruikmakend van de Nederlandse Centraal Schriftelijke Examen VMBO-TL/GL examens Economie³, de Arubaanse eindtermen zullen dan in de schoolexamens getoetst moeten worden.
- Gedeeltelijk gebruik maken van de Nederlandse VMBO-TL/GL examen Economie en een gedeelte zelf ontwikkelen om zo de eindtermen te dekken die niet in het Nederlands examens gedekt worden.
- Ontwikkelen van eigen centraal schriftelijk examen voor zowel Bedrijfskunde en Economie.

¹ Zie bijlage voor samenvatting Van M&O naar Bedrijfseconomie, ondernemerschap en financiële zelfredzaamheid Eindrapport van de vakvernieuwingscommissie M&O Oktober 2014.

² Zie bijlage voor overzicht van methodes voor het vak Economie (opgesteld door Curriculum Ontwikkeling, DEA).

³ Zie https://www.examenblad.nl/examenstof/syllabus-2019-economie-vmbo/2019/f=/economie_vmbo_2019_versie_2.pdf

§5. Overzicht Tijdsplanning

2020-2021	2021-2022	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> • Goedkeuring Eindtermen en Implementatie plan. • Aanpassing lessentabel in LBham. • Methodes als 1ste inrichting financieren. 	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoring implementatie. • EBA: Oefenexamens. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluatie implementatie. • EBA: Examens Bedrijfskunde en Economie.
<ul style="list-style-type: none"> • Keuze methodes (2 oktober 2020) • Samenstellen werkgroep Methodes, PLT en Lesbrieven. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lesbrieven opstellen in werkgroep voor gedeelte eindtermen niet gedekt in methode. • Monitoring inzet methodes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lesbrieven opstellen in werkgroep voor gedeelte eindtermen niet gedekt in methode. • Monitoring inzet methodes.
<ul style="list-style-type: none"> • Netwerkbijeenkomsten om voorlichting aan de secties te geven. • PLT opstellen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Implementatie van substantieel (60%) van de eindtermen in leerjaar 3. • Deelnemen aan trainingen en netwerkbijeenkomsten verzorgd door IPA. • PLT aanpassen indien nodig. 	<ul style="list-style-type: none"> • Implementatie van 100% van de eindtermen. • Deelnemen aan trainingen en netwerkbijeenkomsten verzorgd door IPA. • PLT aanpassen indien nodig.

DEA
Schoolbesturen
Scholen